

A html formában megjelenített eredménylistáról a linkek nyomán lehet továbbnavigálni, s az egyes rekordok alatt előtűnő menüben is lépkedhetünk. Az *About the Book* menüpont címlapképet és tömör leírást tartalmaz az adott referenzműről. Az *e-Table of Contents* kattintásával a tartalomjegyzéket hívhatjuk elő. Nagyon praktikus az *eBook Index*, amely a kézikönyv mutatójának linkekkel dúsított ugrópontja. Az illusztrált műveknél és cikkeknél be lehet hívni az illusztrált szövegrészeket (*Text with Graphics*), a *PDF-pages* pedig a nyomtatható verzióhoz vezet. Tudományos célra hasznos a hivatkozási formátum kiválasztását biztosító menüpont (*How to Cite*): az MLA, APA, Harvard és a címkés, Z39.80-as citációs formátumok közül választhatunk.

A Gale márkanévhez hagyományosan illő magasrendű információszolgáltatás árnyékában két meglepő gyengeség bukkan fel, amelyre kritikai észrevételünk vonatkozik. A GVRL-hez kapcsolt online szótár (Dictionary) a Merriam-Webster Collegiate Dictionary. Ez a szótár igazából csak az általános érdeklődésű olvasók számára elegendő – ám bosszantóan frusztráló a kicsit szakmai színezetű, illetve szlengből a kollokvialisba tartó szavak keresésében: nem ismeri például a szoftverprogramozás egyik közkeletű terminusát („gotcha”, amely egyfajta kódolási hibát jelent); de szókincsében nincs nyoma a „duplumszűrés” angol megfelelőjének, a „deduplication” szónak sem – ezeket a szavakat a szabadon elérhető szótárak tömege rutinszerűen tartalmazza. A másik észrevétel, ami nem is igazán bírálát, az adatbázisok abszolút Amerikaközpontúságára igyekszik felhívni a figyelmet – elképzelhető, hogy a GVRL várható európai hódító körútja nyomán angol és német közreműködéssel

az európai források egy része is be fog kerülni az online virtuális gyűjteménybe. Összefoglalva: az idő és tér fizikai korlátaitól szabadult eKönyv-gyűjtemény – amely már levetette technikai tökéletlenségeit, és a nem átütő sikerű eBook számára kibontakozási lehetőséget kínál – vonzó alternatíva lehet a szabadpolcokon fekvő papír alapú rokonaival szemben, és az adatbázis-szolgáltató rugalmas ajánlata Magyarországon is kedvezően hathat az online referenzkollekció megteremtésére, illetve kibővítésére a különböző típusú könyvtárakban.

Jegyzetek

- ¹ A Thomson Gale® honlapja: <http://www.gale.com>
- ² Amerikai Könyvtáros Szövetség: <http://www.ala.org/>
- ³ Gale Virtual Reference Library: <http://www.gale.com/gvrl/index.htm>
- ⁴ Xreferplus: <http://www.xrefer.com/home.jsp>
- ⁵ WEBSTER, Peter: Implication of expanded library electronic reference collections. = Online, 2003. szept.–okt. http://www.findarticles.com/cf_dls/m1388/5_27/107254477/print.jhtml
- ⁶ Biography Resource Center: <http://www.gale.com/BiographyRC/index.htm>
- ⁷ Literature Resource Center: <http://www.gale.com/LitRC/>
- ⁸ K. G. Saur Verlag: <http://www.saur.de>
- ⁹ Macmillan: <http://www.gale.com/macmillan/index.htm>
- ¹⁰ Wiley: <http://www.wiley.com/WileyCDA/>
- ¹¹ EDOLS, Liz: Gale Virtual Reference Library: a review. = Online Currents, 19. köt. 2. sz. 2004. p. 15–17.

Bánhegyi Zsolt
(MTA Könyvtára)

Tudomány- és technikatörténet CD-ROM-on XIX.

A technikatörténet jelentősebb magyar személyei

„Hazánkban aligha volt változóbb az időjárás, mint a századelőn, mikor pár éven belül császárság és köztársaság, parlamentarizmus és diktatúra, feudalizmus és ipari forradalom, dzsentri bürokrácia és általános közoktatás, imperialista hadüzenet és megszálló csapatok bevonulása követte egymást szédítő kavargásban. A XX. század kezdetén támadt a magyar tudománynak az a nagy generációja, amelyik maradandóbb nyomot hagyott a világ

arculatán, mint Brezsnyev vagy Nixon, amelyért hazánkat tisztelni tanulta a világ Los Angelesből Taivanig” – írta Marx György. E büszkeség ölt maradandó alakot a Mikrosuli Bt. multimédia CD-alkotásában, amely kifejezetten általános iskolások számára 61, döntő többségében elhunyt olyan magyar személyiségről ad képet, akik joggal vívták ki a világ tiszteletét. A névsorban rövid életrajzzal, fényképpel és legfontosabb alkotásuk bemutatá-

HEVESY GYÖRGY 1855 - 1966

... kémiai Nobel-díjat kapott ...

Egyetemi tanulmányait Budapesten és több külföldi egyetemen végezte, Freiburgban doktorált. Korának legjelentősebb tudósaival (*Lorenz, Haber, Rutherford, Bohr*) volt szoros munkakapcsolata. 1918-ban a Budapesti Tudományegyetem tanárává nevezték ki, de katedrójától 1919-ben megfosztották. Koppenhágába ment, ahol *Costerrel* felfedezte a *hafniumot*. (Jele: Hf. Koppenhága latin nevééről nevezték el. A periódusos rendszer IV B oszlopába tartozó fémes fényű, jól megmunkálható, kemény fém.)

Ezután a Freiburgi Egyetem professzora 1933-ig, amikor is visszatér Bohr intézetébe. Dánia német megszállásakor Svédországba menekül. 1924 és 1936 között *hét alkalommal javasolták Nobel-díjra, melyet 1943-ban nyert el "a radioaktív izotópok indikátorként való alkalmazásáért a kémiai kutatásban"*. Az MTA 1945-ben tiszteleti tagjává választotta.

1. ábra Hevesy György oldala

sával a következők szerepelnek: *Alpár Ignác, Asbóth Oszkár, Bánki Donát, Bárány Róbert, Baross Gábor, Bay Zoltán, Békésy György, Bíró László József, Bláthy Ottó Titusz, Bólyai János, Bródy Imre, Csonka János, Déri Miksa, Endresz György, Eötvös Loránd, Farkas Bertalan, Feszl Frigyes, Gábor Dénes, Galamb József, Ganz Ábrahám, Hajós Alfréd, Harsányi János, Hevesy György, Irinyi János, Jedlik Ányos, Jendrassik György, Kalmár László, Kandó Kálmán, Kármán Tódor, Kempelen Farkas, Kozma László, Lechner Ödön, Lénárd Fülöp, Mihály Dénes, Müller Ferenc, Nemes Tihamér, Neumann János, Oláh György, Öveges József, Polányi János, Pollack Mihály, Pollák Antal, Puskás Tivadar, ifj. Rubik Ernő, id. Rubik Ernő, Schulek Frigyes, Schwarz Dávid, Semmelweis Ignác, Steindl Imre, Szent-Györgyi Albert, Széchenyi István, Szilárd Leó, Teller Ede, Than Károly, Tihanyi Kálmán, Vásárhelyi Pál, Wigner Jenő, Ybl Miklós, Zipernowsky Károly, Zsigmondy Richárd.* Az ismertetésekhez kapcsolódóan külön kiegészítő információk *Történelmi háttér* címen a kor legfontosabb történelmi, tudományos és művészeti eseményeit taglalják.

A felsorolt személyeket részben betűrendben, részben legfőbb művük létrehozásának időpontja szerint, részben évtizedek szerinti szűkítésben, részben szakterületi csoportosítás alapján lehet megtalálni. Ez utóbbi keretében a matematika-

számítástechnika 9, a fizika-elektromosság 15, a közlekedés 15, az építészet 8, a kémia és élettan 11 személyiséget sorjáz. Külön csoportban szerepelnek a magyar Nobel-díjasok, valamint azon jeles hazánkiai – Eötvös Loránd, Kármán Tódor, Neumann János, Polányi János, Szilárd Leó, Teller Ede –, akik munkásságuk alapján kiérdemelték volna ezt a kitüntető elismerést.

A tartalmat sajátos módszertani többletként egészíti ki a *Tudáspróba* című fejezet, amelyben a felsorolt szakterületek szerinti, illetve összesített (vegyes) csoportosításban öt-öt kérdést és az azokhoz tartozó három-három válaszlehetőséget kap a felhasználó, ellenőrzési lehetőséget kínálva a tananyag elsajátításának méréséhez. Az alkotást tetszetős tipográfiája, egyszerű felépítése és tárgyyszerű tartalma nemcsak tanórai felhasználásra, hanem szakköri foglalkozásra és egyéni tanulásra is jól alkalmazhatóvá teszi.

A HTML formátumban készült, internetes csatlakozást nem igénylő mű *Vári László* munkáját dicséri. A Pentium 100 MHz, 16 MB, Win 95 és Internet Explorer 5.0 rendszer követelményű alkotást a kiadó Mikrosuli Bt. (5901 Orosháza, Pf. 318) 4500 Ft-ért forgalmazza.

Árkos Iván
(BME OMIKK)